

Sygn. akt IX Ca 222/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Jacek Barczewski (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SO Krystyna Skiepmo
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z wniosku Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w L.

z udziałem kuratora A. I.

o ustanowienie kuratora spadku

na skutek apelacji kuratora A. I.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt I Ns 163/17,

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Dorota Ciejek Jacek Barczewski Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 222/18

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 29 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim, po rozpoznaniu wniosku Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w L. o ustanowienie kuratora spadku po zmarłej M. T., postanowił:

I. ustanowić radcę prawnego A. I. kuratorem spadku po M. T., zmarłej w dniu 20 stycznia 1990 r. w K., ostatnio stale zamieszkałej w K., gmina O.;

II. nakazać Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim sporządzenie spisu inwentarza po M. T., zmarłej w dniu 20 stycznia 1990 r. w K., ostatnio stale zamieszkałej w K., gmina O.;

III. polecić kuratorowi spadku składanie sprawozdań co sześć miesięcy, począwszy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z treścią przepisu art. 30§5 k.p.a., w sprawach dotyczących spadków nieobjętych jako strony działają osoby sprawujące zarząd majątkiem masy spadkowej, a w ich braku - kurator wyznaczony przez sąd na wniosek organu administracji publicznej.

Jak stanowi art. 666 k.p.c., do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę sąd czuwa nad całością spadku, a w razie potrzeby ustanawia kuratora spadku. Jeżeli inwentarz nie był przedtem spisany, sąd wda postanowienie o sporządzeniu spisu inwentarza.

Mając na uwadze fakt, iż spadek po spadkodawczyni nie został objęty, spadkobiercy M. T. nie są znani, a r.pr. A. I. wskazana przez Okręgową Izbę Radców Prawnych O. nie sprzeciwiła się podjęciu obowiązków kuratora, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od punktu I ww. orzeczenia złożyła ustanowiona kurator A. I., zarzucając naruszenie:

- art. 666 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na wyznaczeniu jej kuratorem spadku w sytuacji, gdy nie może ona przyjąć na siebie tej funkcji,

- art. 233 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na niewłaściwej interpretacji woli kandydata na kuratora zawartym w piśmie z 20 grudnia 2017 r. i przyjęciu, że kandydat wyraża zgodę na pełnienie tej funkcji, podczas gdy faktycznie chciał o uzyskać umocowanie do wglądu w akta sprawy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelująca wniosła o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, ewentualnie o jego zmianę przez zwolnienie jej z funkcji kuratora oraz wyznaczenie innej osoby na kuratora spadku po M. T..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie, skutkując uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego (art. 386 § 4 w zw. z art. 108 § 2 i art. 13 § 2 k.p.c.). Sąd odwoławczy stoi na stanowisku, że postępowanie dowodowe w zakresie wyboru osoby kuratora spadku wymaga przeprowadzenia w całości, zaś integralność poszczególnych rozstrzygnięć zawartych w zaskarżonym postanowieniu czyni koniecznym uchylenie go w całości, co jest w postępowaniu nieprocesowym dopuszczalne, mimo jego formalnie częściowego zaskarżenia.

Podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego mógł wystąpić z wnioskiem o ustanowienie kuratora spadku z uwagi na dyspozycję art. 30 § 5 k.p.a. Prawdłowo wskazano również na art. 666 k.p.c. jako podstawę ustanowienia takiego kuratora.

Sąd I instancji dokonał jednak nieprawidłowej wykładni pisma r.pr. A. I. z 20 grudnia 2017 r. uznając, iż stanowi ono zgodę na przyjęcie omawianej funkcji. Faktem jest, że zostało ono sformułowane niefortunny, jednak przy wskazaniu przez OIRP w O. innych kandydatów na kuratorów, Sąd Rejonowy każdorazowo zwracał się do nich o zgodę na powierzenie im stanowiska kuratora. Czynności tej w stosunku do apelującej zaniechał i nie doręczył jej przed wydaniem postanowienia dokumentów, o które wnosila w piśmie z k. 44. Nadto samo sformułowanie „w związku z ustanowieniem mnie kuratorem spadku” zawarte w tymże dokumencie nie polegało na prawdzie, skoro osobę taką wyznacza Sąd, nie zaś Okręgowa Izba Radców Prawnych.

Błędne było zatem przyjęcie, iż A. I. jednoznacznie wyraziła zgodę na objęcie funkcji kuratora, zaś Sąd Rejonowy nie powziął czynności wyjaśniających jej stanowisko, mimo istnienia ku temu uzasadnionych przesłanek.

Godzi się zaznaczyć, że choć wybór osoby kuratora spadku jest decyzją uznaniową sądu, to rękojmia należytego wykonywania funkcji ma pierwszorzędne znaczenie przy doborze osoby kuratora. Kurator spadku jest bowiem narzuconym przedstawicielem ustawowym spadkobierców, zaś powierzając mu zarząd spadkiem osoby trzeciej sąd spadku zobligowany jest wybrać osobę dającą rękojmię bezstronnego wykonywania funkcji kuratora (por. Marcin Margoński, Kurator spadku, LexisNexis 2009, s. 85 – 89).

W cytowanej monografii wskazano, że wybór kandydata na kuratora nie jest ograniczony do jednej grupy zawodowej, lecz w zależności od materii spadku mogą to być adwokaci, radcowie prawni, krewni, pracownicy samorządowi, zarządcy nieruchomości, syndycy (s. 91 – 96). Należy podzielić pogląd doktryny, iż sąd spadku może zwrócić się do izby radców prawnych o wskazanie kandydata na kuratora spadku, jednak to na sądzie spoczywa obowiązek ustalenia, czy dana osoba daje rękojmię należytego sprawowania funkcji kuratora, czy też tylko została wskazana przez właściwą radę. W ostatnim wypadku ustanowienie takiego profesjonalnego pełnomocnika kuratorem spadku jest niecelowe (ibidem, s. 93 – 94).

Podzielając powyższe zapatrywania uznać należało, że wybór kuratora spadku przez Sąd nie jest działaniem dowolnym, lecz musi zostać poprzedzony rozważaniem celowości jego poszukiwania w danej grupie zawodowej. Nadto sąd spadku nie może ograniczyć się do narzucenia omawianej funkcji konkretnej osobie bez uzyskania jej stanowiska, albowiem trudno przyjąć, by narzucony przedstawiciel ustawowy sprawował swą funkcję należycie.

Wypada przy tym wyrazić zdziwienie, iż właściwa Okręgowa Izba Radców Prawnych jako kandydatów na kuratorów spadku położonego w okręgu Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim wskazuje osoby wykonujące zawód w O., nie zaś w miejscu położenia spadku, co niewątpliwie ułatwiłoby sprawowanie funkcji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy ponowi działania zmierzające do znalezienia osoby chętnej do podjęcia funkcji kuratora spadku. W tym celu zapozna się z dokumentami w aktach administracyjnych (...), a następnie podejmie decyzję co do poszukiwania kandydata w danej grupie zawodowej. Nie jest wykluczona samodzielna inicjatywa Sądu w zakresie kontaktu z osobami kandydatów z grona radców prawnych bez pośrednictwa (...), tym bardziej że Sądowi Okręgowemu jest wiadome z urzędu, iż część z nich specjalizuje się w pełnieniu funkcji kuratorów lub opiekunów w sytuacji, gdy nie chcą się tego podjąć inne osoby.

Dorota Ciejek Jacek Barczewski Krystyna Skiepmo